

TARPTAUTINĖ MOKSLINĖ KONFERENCIJA „ASTRONOMIJA IR KOSMOLOGIJA LIAUDIES TRADICIJOSE IR KULTŪROS PAVELDE“

Vykintas Vaitkevičius

Klaipėdos universitetas

2007 m. liepos 22–31 d. įvyko XV Europos kultūrinės astronomijos asociacijos (*SEAC: La Société Européenne pour l’Astronomie dans la Culture*) ir VIII Tarptautinės archeoastronomijos ir kultūrinės astronomijos sąjungos (*ISAAC: The International Society for Archaeoastronomy and Astronomy in Culture*) konferencija „Astronomija ir kosmologija liaudies tradicijose ir kultūros pavelde“ (*Astronomy and Cosmology in Folk Traditions and Cultural Heritage*), kurią Klaipėdos universitete surengė KU Baltijos regiono istorijos ir archeologijos institutas, bendradarbiaudamas su Molėtų krašto muziejumi ir minėtomis tarptautinėmis mokslinėmis organizacijomis.

SEAC konferencijos skirtingose šalyse rengiamos kasmet. ISAAC – kas treji–penkeri metai. Klaipėdoje įvyko jungtinė šių tarptautinių organizacijų konferencija, kurioje dalyvavo 80 mokslininkų iš 24 šalių (abėcėlės tvarka): Anglijos, Argentinos, Australijos, Austrijos, Baltarusijos, Brazilijos, Čilės, Estijos, Ispanijos, Italijos, Izraelio, Jungtinių Amerikos Valstijų, Graikijos, Latvijos, Lenkijos, Lietuvos, Norvegijos, Portugalijos, Prancūzijos, Rusijos, Škotijos, Švedijos, Vengrijos, Vokietijos.

Plenarinių posėdžių metu per šešias dienas buvo perskaitytas 61 pranešimas, be to, papildomai pademonstruota dešimt stendinių pranešimų. Konferencijos dalyviams surengta išvyka į Kuršių neriją ir dviejų dienų ekskursija po Lietuvą, aplankant Molėtų observatoriją ir Lietuvos etnokosmologijos muziejų Kulionyse. Visiems norintiems buvo rodoma speciali samių atlikėjų iš Norvegijos parengta programa šiaurės medžiotojų mitų motyvais.

Klaipėdos konferencijos dėmesys buvo sutelktas į tarpdalykinius (archeologinius, istorinius, astronominius, matematinius, mitologinius, kalbinius) įvairių pasaulio tautų ir kultūrų astronomijos žinijos tyrinėjimus, naujausių tyrimų rezultatų ir metodų pristatymą. Specialios diskusijos, kurią vedė S. McCluskey ir A. Lebeuf, tema tapo nacionalizmo aspektų nagrinėjimas archeoastronomijoje.

Baigdamas konferenciją, SEAC prezidentas J. A. Belmonte aukštai įvertino mokslinį pranešimų lygį, beveik pusę jų pavadindamas... pagrįstomis spekuliacijomis (*serious speculations*). Kiek silpniau argumentuotais arba visai nepagrįstais pavadinta atitinkamai 30 ir 12 procentų visų pranešimų. Dar 12 procentų pranešimų, anot prezidento, buvo formalus darbo rezultatų pristatymas. Geriausi konferencijos pranešimai bus išspausdinti atskiru leidiniu.

Apibendrinant galima teigti, jog konferencijos dienomis į Klaipėdą susirinko pasaulio archeoastronomijos tyrėjų elitą. Čia turėjome nuostabią galimybę pasisemti minčių naujiems tarpdalykiams tyrimams Lietuvoje ir Baltijos jūros regione, susipažinti su pačių naujausių tyrinėjimų Egipto Karalių slėnyje, prie Stounhendžo ir Avebury akmenų ratų, Sillbury kalvos rezultatais, daugeliu kitų mokslinių projektų, šiuo metu vykdomų Ispanijos, Italijos, Jungtinių Amerikos Valstijų, Didžiosios Britanijos, Australijos, Rusijos ir kitų šalių mokslininkų. Žvelgiant į perspektyvą, norisi tikėti, jog šio mokslo forumo idėjos pozityviai paveiks Lietuvos mokslą, ir ateityje sulauksime ne vienos brandžios lietuvių archeoastronomijos studijos.

Kiti archeoastronomijos forumai bus rengiami toli nuo Lietuvos. XVI SEAC konferencija 2008 m. vyks Granadoje (Ispanija), o IX ISAAC – 2010 m. Limoje (Peru).